

PRÁVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ II – seminář – podzim 2008

Zadání pro seminární skupiny č. 16 a 17

PODMÍNKY PRO ZÍSKÁNÍ ZÁPOČTU:

- student se aktivně účastní všech šesti seminářů z Práva životního prostředí (minimálním předpokladem je mít na semináři k dispozici poznámky a právní předpisy, které byly využity k řešení zadaných příkladů) a nejpozději před příslušným seminářem odevzdává zpracované úkoly zadané pro příslušný seminář (viz níže)

NEBO

- nesplní-li student některou z výše uvedených podmínek (tzn. absentuje na semináři a/nebo zmešká zpracování zadaných úkolů), je povinen zpracovat, kromě zadaných úkolů, náhradní plnění (viz níže) na téma určené pro ten seminář, kterého se nesplnění týká. Tato plnění je student povinen odevzdat v papírové nebo elektronické (e-mail) podobě nejpozději do 18. 12. 2008.

POKYNY ke zpracování zadaných úkolů:

Každý student zpracuje na každý seminář (celkově 5 plnění) řešení zadaných příkladů, které pod svým jménem odevzdá v elektronické podobě prostřednictvím příslušné odevzdávací před seminářem, kterého se účastní!!!. Plnění student vkládá do odevzdávací té seminární skupiny, v níž je oficiálně zapsán!!! bez ohledu na případné nahrazování účasti v jiné seminární skupině. Nahrazování je možné pouze v rámci výše uvedených dvou seminárních skupin č. 16 a 17.

Teoretické otázky slouží k lepší orientaci v daném tématu. Jejich zpracování je ponecháno na vůli studenta. Schopnost odpovídajícím způsobem reagovat na tyto otázky je předpokladem pro řešení příkladů a aktivní účast na semináři.

NÁHRADNÍ PLNĚNÍ

Náhradní plnění spočívá ve zpracování seminární práce na níže uvedené téma pro příslušný seminář v rozsahu min. 3 normostran.

Témata:

- o pro seminář č. 2: **Automobilová doprava a ochrana ovzduší – právní aspekty**
- o pro seminář č. 3: **Právní režim studní a vody určené k individuální spotřebě z nich odebírané**
- o pro seminář č. 4: **Ekologické zemědělství a ochrana půdy – právní aspekty**
- o pro seminář č. 5: **Právní aspekty provozování outdoorových sportů ve zvláště chráněných územích**
- o pro seminář č. 6: **Právní režim nakládání s biologicky rozložitelnými odpady**

UPOZORNĚNÍ: Došlo ke změně v pořadí témat druhého a třetího semináře ve srovnání s programem seminářů vyvěšených na nástěnce katedry, tématem druhého semináře bude problematika ochrany ovzduší, tématem třetího semináře pak problematika ochrany vod.

Seminář č. 2

PRÁVNÍ REŽIM OCHRANY OVZDUŠÍ

Otázky:

1. Zabývejte se kategorizací zdrojů znečišťování ovzduší a její funkcí.
2. Zabývejte se ekonomickými nástroji ochrany ovzduší.
3. Zabývejte se pojmem světelné znečištění a jeho právní regulací.
4. Zabývejte se pojmem smogová situace a jeho právní regulací.
5. Zabývejte se právními prostředky na ochranu klimatu.
6. Zabývejte se právními prostředky na ochranu ozónové vrstvy.

Příklady:

1. Pan N. spaloval na podzim na své zahradě u rodinného domku mokré čerstvě shrabané listí a dřevěné, barvou napuštěné rámy oken. Na podnět a stížnost souseda byl pan N. předvolán na obecní úřad, kde mu bylo sděleno, že svým jednáním porušil zákon o ochraně ovzduší a že mu bude za toto jednání jako za přestupek uložena pokuta. Pan N. namítal, že žádný zákon neporušil a že tuto vhodnou praxi odstraňování organického odpadu provádí již více než čtyřicet let po vzoru svých předků. Nakonec mu po provedeném řízení byla orgánem obce uložena pokuta ve výši 300 Kč.

- a) *Porušil pan N. nějaké ustanovení právního předpisu, pokud ano, kterého?*
- b) *Šlo v daném případě skutečně o přestupek a byla mu pokuta uložena správně?*
- c) *Má obec možnost regulovat podmínky spalování rostlinných materiálů na svém území, pokud ano, za jakých podmínek a jakou formou?*

2. V katastrálním území obce B. byla vystavěna spalovna komunálního odpadu. Pan L., který bydlí v těsné blízkosti spalovny, se obrátil na jejího provozovatele s žádostí o poskytnutí informací o množství znečišťujících látek vypouštěných do ovzduší a jejich vlivu na zdraví obyvatel obce B.

- a) *Jaká správní rozhodnutí podle platných environmentálních právních předpisů musel provozovatel předložit k žádosti o vydání stavebního povolení, resp. před uvedením spalovny do provozu?*
- b) *Měl provozovatel spalovny povinnost na žádost pana L. reagovat, pokud ano, jakým(i) způsobem(y)?*
- c) *Jaké právní prostředky k ochraně poskytuje platná právní úprava občanům obce, pokud se domnívají, že dochází k překračování emisních limitů znečišťujících látek, resp. cítí se obtěžováni či ohrožováni emisemi ze spalovny?*
- d) *Zabývejte se vztahem mezi kvalitou ovzduší v dané lokalitě a podmínkami provozu spalovny.*

Základní právní prameny:

- zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší
  - zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích
  - zákon č. 695/2004 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů
  - nařízení ES č. 2037/2000, o látkách poškozujících ozónovou vrstvu
-

Seminář č. 3

PRÁVNÍ REŽIM OCHRANY VOD

Otázky:

1. Zabývejte se základními právními prostředky určenými k ochraně vod při nakládání s nimi.
2. Zabývejte se zdroji ohrožení kvality vod a jejich právní regulací.
3. Zabývejte se systémem plánovacích nástrojů v oblasti ochrany vod.
4. Zabývejte se ekonomickými nástroji ochrany vody.
5. Zabývejte se právními prostředky na ochranu před povodněmi.

Příklady:

1. Při opravě čistírny odpadních vod, prováděné stavební firmou Z na základě smlouvy s obcí, coby vlastníkem a provozovatelem ČOV, došlo k vyřazení jednoho stupně čištění z důvodu nezbytné opravy. V důsledku tohoto kroku kvalita vypouštěných odpadních vod neodpovídala podmínkám stanoveným v povolení k vypouštění odpadních vod vodoprávním úřadem. Vodoprávní úřad proto uložil stavební společnosti pokutu za neoprávněné vypouštění odpadních vod do vod povrchových.

- a) *Existují obecně závazná kritéria pro povolování vypouštění odpadních vod do vod povrchových a podzemních? Případně, lze je v konkrétním případě zmírnit nebo zpřísnit?*
- b) *Postupoval vodoprávní úřad v souladu se zákonem?*
- c) *V důsledku snížení kvality vypouštěných odpadních vod došlo ke kontaminaci vodního toku. Posuďte danou situaci a navrhněte právní postup směřující k nápravě.*

2. V autoopravně při manipulaci se sudem s motorovým olejem došlo k jeho vylití na podlahu skladu, z tohoto skladu nezajištěného proti úniku uvedené látky se olej dostal na dvůr, odkud byl z převážné části v té době trvajícím prudkým deštěm spláchnut do kanalizace, která vyústovala do vodního toku. Důsledkem bylo silné znečištění povrchových vod ropnou látkou, úhyn ryb a jiných vodních živočichů. Ze dvora, který neměl zpevněný povrch, se část ropných látek dostala i do půdy a znečistila podzemní vodu ve studnách sousedních pozemků.

- a) *Zabývejte se postupem příslušného orgánu státní správy.*
- b) *Kvalifikujte jednání provozovatele autoopravny i provozovatele kanalizace.*
- c) *Zabývejte se odpovědností*
  - a. *provozovatele autoopravny,*
  - b. *provozovatele kanalizace.*
- d) *Zabývejte se právním postavením vlastníků okolních studní v dané situaci.*
- e) *Zabývejte se možnostmi uplatňování škody (újmy) na rybách a jiných vodních živočiších.*

Základní právní prameny:

- zákon č. 254/2001 Sb., o vodách
  - zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích
  - zákon č. 164/2001 Sb., lázeňský zákon
-

Seminář č. 4

PRÁVNÍ REŽIM OCHRANY PŮDY A LESA

Otázky:

1. Zabývejte se hlavními zdroji ohrožení a poškozování půdy jako složky životního prostředí a jejich právní regulací.
2. Zabývejte se právními prostředky na ochranu kvality půdy, zejména pak s ohledem na zemědělský půdní fond.
3. Zabývejte se právními prostředky na ochranu kvality půdy, zejména pak s ohledem na pozemky určené k plnění funkcí lesa.
4. Zabývejte se právními prostředky na ochranu kvantity půdy, zejména pak s ohledem na zemědělský půdní fond.
5. Zabývejte se právními prostředky na ochranu kvantity půdy, zejména pak s ohledem na pozemky určené k plnění funkcí lesa.
6. Zabývejte se základními administrativně právními nástroji k ochraně lesa.

Příklady:

1. Orgán obecní samosprávy uložil stavební firmě A. pokutu, za to, že neprovedla před zahájením vlastních stavebních prací skrývku svrchní vrstvy půdy na pozemku o výměře 0,72ha. Proti tomuto rozhodnutí se firma odvolala, přičemž v odvolání uvedla, že investor ji o této povinnosti neinformoval, a proto ani nevěděla, kam by mohla zeminu uložit. Proto považuje uložení za nesprávné.

- a) *Co je smyslem povinnosti provádět skrývku svrchní vrstvy půdy a k čemu se skrytá zemina využívá?*
- b) *Na základě kterého právního ustanovení a komu je dána povinnost provádět skrývku svrchní vrstvy půdy?*
- c) *Kdo rozhoduje o uložení pokuty za nesplnění povinnosti provést skrývku a kdo o odvolání?*
- d) *Bylo rozhodnutí o uložení pokuty v souladu se zákonem a jak by měl tudíž rozhodnout odvolací orgán?*

2. Českou inspekcí životního prostředí byla panu V. uložena pokuta za to, že v rozporu s lesním hospodářským plánem odstranil na části svého pozemku lesním porosty. Porosty byly smýceny na souvislé ploše 2300m². V odvolání pan V. uvádí, že s ním tento přestupek nebyl projednán a že inspektorovi ČIŽP odmítl podepsat protokol o jím zjištěném odstranění porostů proto, že je přesvědčen, že těžbu dříví provedl oprávněně, a to na základě územního rozhodnutí o umístění stavby, k jehož vydání dal mj. souhlas i příslušný orgán státní správy lesa.

- a) *Podle kterého předpisu a za jaká porušení povinností může ČIŽP ukládat pokuty při ochraně lesa?*
- b) *Postupoval vlastník lesa při odlesňování pozemku v souladu se zákonem?*
- c) *Byl v souladu se zákonem postup ČIŽP v daném případě?*

Základní právní prameny:

- zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu
- zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí

- zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech
- zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu
- zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech
- zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství
- zákon č. 289/1995 Sb., o lesích
- zákon č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí

Seminář č. 5

PŘÁVNÍ REŽIM OCHRANY PŘÍRODY

Otázky:

1. Zabývejte se základními právními nástroji, které slouží k tzv. obecné ochraně přírody.
2. Zabývejte se právní institutem zvláště chráněné území a jeho právní regulací.
3. Zabývejte se právními nástroji, které slouží ke zvláštní druhové ochraně.
4. Zabývejte se právní úpravou NATURA 2000.
5. Zabývejte se sankčními nástroji na úseku ochrany přírody.
6. Zabývejte se základními právními prostředky k regulaci obchodování s ohroženými druhy.
7. Zabývejte se základními právními nástroji k ochraně zvířat proti týrání.
8. Zabývejte se právními prostředky ochrany živočichů v zákoně o myslivosti a v zákoně o rybářství.

Příklady:

1. Paní P. má v úmyslu postavit zemědělskou usedlost s následujícím umístěním. Stavba o rozměrem v půdorysu cca 40 x 20 m s výškou cca 9m má být vystavěna v ochranném pásmu národního parku na kopci a v mírném svahu, celkově pak umístěna ve volné krajině, v okolí nejsou žádné jiné stavby ani výrazné zalesnění. V rámci řízení se jako účastník přihlásila též blízká obec, která namítá, že objekt by z architektonického hlediska narušil její venkovské panorama a nesouhlasí s lokalizací takové stavby v daném území a navíc je v rozporu se schváleným územním plánem.

- a) *Zabývejte se právní pozicí paní P.. Zhodnořte šance paní P. na uskutečnění svého záměru.*
- b) *Zabývejte se právním postavením obce a vypořádejte se s jejími námitkami.*
- c) *V jakém řízení a kdo bude rozhodovat? Formulujte obsah rozhodnutí příslušného správního úřadu.*

2. Při rekonstrukci střechy a půdy v základní škole byla nalezena kolonie 60 exemplářů silně ohroženého druhu netopýra velkého. Po poradě stavbyvedoucího a ředitele školy byly práce dočasně zastaveny, než dojde k zajištění přemístění kolonie do náhradních prostor. Vzhledem k tomu, že se ukázala tato akce velmi časově náročná, rozhodl stavbyvedoucí o rozehnutí kolonie netopýrů a zazdění otvoru ve střeše proti návratu netopýrů. Při zásahu bylo stavebními dělníky několik netopýrů utlučeno k smrti. Přivolaný inspektor ČIŽP mezi nimi našel i kriticky ohroženého netopýra.

- a) *Podle jakých právních ustanovení (nezapomeňte na komunitární a mezinárodní právní úpravu) jsou chráněny ohrožené druhy živočichů, zvláště pak netopýři?*

- b) *Jaký administrativní akt je zapotřebí k zásahu do přirozeného vývoje silně ohroženého druhu živočicha?*
- c) *Zabývejte se odpovědností stavbyvedoucího a stavebních dělníků.*

Základní právní prameny:

- zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
- zákon č. 183/2006 Sb., stavební zákon
- nařízení ES č. 338/1997 o obchodování s ohroženými druhy
- zákon č. 100/2004 Sb., o obchodování s ohroženými druhy
- zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti
- zákon č. 99/2004 Sb., o rybářství
- zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy

---

Seminář č. 6

NAKLÁDÁNÍ S ODPADY a OBALY

Otázky:

1. Zabývejte se základními kategoriemi odpadu a hlavními odlišnostmi v právní regulaci nakládání s nimi.
2. Zabývejte se postavením základních typů subjektů, jejichž práva a povinnosti upravuje platná právní úprava o odpadech.
3. Zabývejte se specifiky právní regulace skládkování odpadu.
4. Zabývejte se právní regulací přepravy, dovozu a vývozu odpadů.
5. Zabývejte se právní regulací nakládání s radioaktivním odpadem.
6. Zabývejte se ekonomickými nástroji při nakládání s odpady.
7. Zabývejte se zvláštnostmi právní regulace tzv. vybraných výrobků, odpadů a zařízení.
8. Zabývejte se právním režimem opakovaně použitelných obalů, vratných obalů a vratných zálohovaných obalů a institutem zpětného odběru obalů.
9. Zabývejte se postavením základních subjektů, jejichž práva a povinnosti upravuje platná právní úprava o obalech.

Příklady:

1. Česká inspekce životního prostředí uložila společnosti C. pokutu za provoz zařízení k využívání odpadu – recyklační linky – bez souhlasu příslušného správního úřadu. Společnost na výše uvedené lince zajišťovala přečišťování rozpouštědel používaných k čištění tiskařských válců, které jí předávaly subjekty provozující tiskařskou činnost. Společnost podala proti rozhodnutí o udělení pokuty odvolání, ve kterém namítá, že zařízení, které provozuje, není zařízením k nakládání s odpady. Subjekty, pro které přečišťování rozpouštědel zajišťuje, jí nepředávají odpad, neboť rozpouštědlo zůstává stále v jejich vlastnictví. Provoz recyklační linky je totiž organizován tak, že na lince je vždy přečišťováno rozpouštědlo pouze jednoho subjektu, kterému je po přečištění ihned předáno zpět. Odpadem

jsou pouze zbytky barev, které jsou na recyklační lince zachyceny, jichž je společnost C. původcem a pro které má zajištěno odstranění v souladu se zákonem o odpadech.

- a) *Podle kterých právních ustanovení ČIŽP rozhodla?*
- b) *Vypořádejte se s námitkami uvedenými v odvolání.*
- c) *Kdo rozhoduje v případě pochybnosti o tom, zda je movitá věc odpadem?*
- d) *Za předpokladu, že znečištěné rozpouštědlo je odpadem, jaké povinnosti společnost C. porušila?*

2. Česká inspekce životního prostředí na základě kontroly u výrobce nápojových obalů LaL zjistila, že vyráběné skleněné lahve obsahují vyšší množství olova, než je povolená hodnota v příslušném právním předpise. Dále zjistila, že firma nemá zajištěno plnění povinnosti zpětného odběru obalů a odpadu z obalů a zajištění jejich využití. Proto bylo zahájeno s firmou LaL správní řízení o uložení sankce.

Námitky výrobce LaL:

- skleněné lahve jsou dle zákona o obalech obalovým prostředkem, nikoliv obalem, ten bude vytvořen teprve naplněním a uzavřením láhve, proto firma LaL není výrobcem obalů;
- povinnost zajišťovat zpětný odběr obalů a využití odpadů z nich firma LaL nemá, protože není povinným subjektem dle zákona o obalech;
- ze stejného důvodu není firma LaL odpovědná za nadlimitní obsah olova v obalu.
  - a) *Které subjekty mají povinnost zajistit zákonem předepsané vlastnosti obalů?*
  - b) *Které subjekty mají povinnost zajistit zpětný odběr obalů a využití odpadů z nich? Jakým způsobem lze splnění uvedených povinností realizovat?*
  - c) *Posuďte, zda došlo ze strany firmy LaL k porušení zákona o obalech. V případě, že ano, jaké sankce ji hrozí?*
  - d) *Kdo rozhoduje v pochybnostech o tom, zda určitý výrobek je či není obalem?*

Základní právní prameny:

- zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech
- zákon č. 254/2001 Sb., o vodách
- zákon č. 18/1997 Sb., atomový zákon
- nařízení ES č. 259/93, 1420/1999, 1547/1999, která upravují přeshraniční pohyb odpadů
- zákon č. 477/2001 Sb., o obalech